

Дело C-785/19

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

23 октомври 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Landgericht Saarbrücken (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

21 октомври 2019 г.

Ищец и въззивник:

Koch Media GmbH

Ответник и въззиваем:

НС

Предмет на главното производство

Възстановяване на разходите за адвокат във връзка с отправено предупреждение поради обмен на файлове; определяне на горна граница на подлежащата на възстановяване сума

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС, във връзка със съответствието на определянето на горна граница на подлежащата на възстановяване сума за отправяне на предупреждения със следните разпоредби на правото на Съюза:

Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, 2004 г., стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56) (наричана по-нататък: „Директива 2004/48“ или „Директивата за транспониране“)

Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230) (наричана по-нататък: „Директива 2001/29“ или „Директивата за авторското право“)

Директива 2009/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година относно правната закрила на компютърните програми (ОВ L 111, 2009 г., стр. 16) (наричана по-нататък: „Директива 2009/24“ или „Директивата за компютърната програма“)

Преюдициални въпроси

1. а) Следва ли член 14 от Директива 2004/48 да се тълкува в смисъл, че нормата обхваща като „съдебни разходи“ или като „други разходи“ необходимите разходи за адвоката които са извършени от притежателя на права върху интелектуална собственост по смисъла на член 2 от Директива 2004/48, като е предявил тези права срещу нарушителя извънсъдебно чрез отправяне на предупреждение за преустановяване на нарушението?

б) В случай че отговорът на първи въпрос, буква а) е отрицателен: трябва ли член 13 от Директива 2004/48 да се тълкува в смисъл, че разпоредбата обхваща посочените в първи въпрос, буква а) разходи за адвокат като обезщетение?

2. а) Трябва ли правото на Съюза, по-специално що се отнася до:

- членове 3, 13 и 14 от Директива 2004/48,
- член 8 от Директива 2001/29 и
- член 7 от Директива 2009/24

да се тълкува в смисъл, че притежател на права на интелектуална собственост по смисъла на член 2 от Директива 2004/48 по принцип има право на възстановяване на пълните разходи за адвокат, посочени в първи въпрос, буква а), при всички случаи разумна и съществена част от тях, дори ако:

- преследваното нарушение на права е извършено от физическо лице извън професионалната или търговска му дейност, и
- в тази хипотеза национална правна уредба предвижда, че такива разходи за адвокат обикновено могат да бъдат възстановени само с оглед на намалена цена на иска?

б) При положителен отговор на втори въпрос, буква а): трябва ли посоченото във втори въпрос, буква а) право на Съюза да се тълкува в смисъл, че следва да се приеме изключение от принципа, посочен във втори въпрос, буква а), съгласно който на притежателя на права трябва да бъдат възстановени изцяло или при всички случаи разумна и съществена част от тях посочените във въпрос първи буква а) разходи за адвокат,

като се вземат предвид други фактори (като например актуалността на произведението, продължителността на публикуването и нарушението, извършено от физическо лице извън неговия търговски или професионален интерес),

дори ако нарушаването на права на интелектуална собственост по смисъла на член 2 от Директива 2004/48 се състои в обмен на файлове, а именно предоставяне на публично разположение на произведението чрез предлагане за безплатно изтегляне за всички участници в свободно достъпна платформа за обмен без управление на цифровите права?

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Членове 2, 3, 10, 13 и 14 и съображения 14, 17 и 26 от Директива 2004/48

Член 8 от Директива 2001/29

Членове 1 и 7 от Директива 2009/24.

Релевантни национални разпоредби

Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Urheberrechtsgesetz, Закон за авторското право и сродните му права, наричан по-нататък: „UrhG“)

Gesetz über die Vergütung der Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte (Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, Закон за възнагражденията на адвокатите, наричан по-нататък: „RVG“)

Zivilprozessordnung (Гражданскопроцесуален кодекс, наричан по-нататък: „ZPO“)

Кратко изложение на фактите и на главното производство

- 1 Ищецът и въззивникът (наричан по-нататък „ищецът“) разпространява като търговец компютърни игри. Ответникът и въззиваемият (наричан по-нататък „ответникът“) е физическо лице, което не преследва професионални или търговски интереси.

- 2 На територията на Германия ищецът е притежател на изключителните сродни права за предоставянето за публично разположение на професионално разработени компютърни игри.
- 3 През декември 2013 г. и януари 2014 г. ответникът разпространява тази компютърна игра чрез интернет връзката си на платформа за обмен на файлове и я предлага публично за изтегляне. Този обмен на файлове нарушава правата на ищеца.
- 4 За да упражни правата си, ищецът ангажира адвокатска кантора, която изпраща на ответника писмено предупреждение. С него от ответника се иска, наред с друго, да се задължи чрез декларация за преустановяване на нарушението, чието неизпълнение е скрепено със санкция, да не предоставя повече публичен достъп до компютърната игра. От него освен това се иска и обезщетение за вреди.
- 5 Във връзка с упълномощаването на адвокатите за ищеца възникват разходи в размер на 745,40 EUR, които включват следното: такса за упражнявана свободна професия 1,3 при цена на иска от 10 000 EUR, тоест 725,40 EUR, ведно с разходи в размер на 20 EUR.
- 6 В последващото съдебно производство, в което е поискана тази сумата, по същество се спори и върху размера на подлежащите на възстановяване разходи за адвокат.
- 7 С решение от 12 март 2019 г. в първоинстанционното производство Amtsgericht Saarbrücken (Районен съд Саарбрюкен) осъжда ответника да заплати сумата от 124 EUR, ведно с лихвите, и отхвърля иска в останалата му част. Сумата от 124 EUR включва следното: такса за упражнявана свободна професия 1,3 при цена на иска от 1 000 EUR, тоест 104 EUR, ведно с разходи в размер на 20 EUR.
- 8 В мотивите си Amtsgericht Saarbrücken се основава на член 97а, параграф 3, първо изречение от UrhG, който предвижда, че освен при несправедливост, възстановяемата цена на иска в някои случаи се ограничава до 1 000 EUR.
- 9 В жалбата си пред запитващата юрисдикция ищецът поддържа искането си да получи пълно възстановяване на разходите за адвокат.

Мотиви за отправянето на преюдициалното запитване

- 10 Разрешаването на спора зависи от тълкуването на Договорите от страна на Съда.
- 11 Контекстът на правните въпроси, които се разглеждат в настоящото дело, е следния: съгласно член 97а във връзка с член 97, параграф 1 от UrhG,

увреденият притежател на права наред с други права има право да предяви и иск срещу нарушителя за преустановяване на нарушението.

- 12 По принцип притежателите на права предявяват най-напред правата си за преустановяване на нарушение, както е в случая. Във връзка с това те упълномощават адвокат срещу възнаграждение. Той отправя предупреждение на основание член 97, параграф 1 от UrhG. Това предупреждение цели нарушителят да направи декларация за преустановяване на нарушението, чието неизпълнение е скрепено със санкция. Представянето на такава декларация премахва риска от повторно извършване на нарушението и удовлетворява иска за преустановяване на нарушение. В такъв случай вече не е необходимо и възможно предявяване на правата по съдебен ред. Следователно предупреждението има функцията да се избегне производството.
- 13 Ако притежателят на права предяви иск за преустановяване на нарушение без предварително отправено предупреждение, могат да му бъдат възстановени съдебните разходи, ако ответникът незабавно признае иска съгласно член 93 от ZPO. Освен това предупреждението има и защитна функция за ищеца.
- 14 Съгласно член 97, параграф 3 от UrhG притежателят на права, чието авторско право е нарушено, може по принцип да получи от нарушителя възстановяване на „необходимите разходи“.
- 15 Понятието „необходими разходи“ препраща към RVG: в германското право подлежащото на възстановяване възнаграждение за адвокат обикновено се урежда от RVG и установената в този закон тарифа за адвокатските възнаграждения. Съдът по принцип може да приеме, че по-високи от установените в RVG разходи не подлежат на възстановяване.
- 16 Съгласно RVG таксите, които даден адвокат може да иска от клиента си зависят от цената на иска. Колкото по-висока е цената на иска, толкова по-високи са таксите.
- 17 Съгласно практиката на върховните съдилища цената на иска на притежателя на права за преустановяване на нарушение по отношение на актуални филми, музика или DVD е най-малко 10,000 EUR.
- 18 С член 97а, параграф 3, четвърто изречение от UrhG обаче възстановимата цена на иска по принцип се ограничава до 1 000 EUR, когато предупреденото лице (1) е физическо лице, което не използва защитените произведения, съответно предмети, за търговска дейност или дейност като самонаето лице, и (2) не се е задължило именно поради право на отпавилия предупреждението да преустанови нарушението чрез договор въз основа на влязло в сила съдебно решение или разпореждане като временна мярка.

- 19 Определянето на горна граница на цената на иска се прилага само в отношенията между притежателя на правата и нарушителя. Адвокатът на притежателя на правата изчислява цената на иска спрямо по-високата, действителна цена на иска.
- 20 По този начин може да се стигне до съществени разлики. В случай като настоящия може например да се стигне до това притежателят на правото да трябва да плати на адвоката си адвокатски разходи в размер на 745 EUR, евентуално с данък върху оборота, но да получи от нарушителя само 124 EUR, евентуално с данък върху оборота. В резултат на това самият той трябва да понесе значителната разлика от 631 EUR.
- 21 Член 97, параграф 3, четвърто изречение от UrhG предвижда изключение, което позволява в даден конкретен случай да не се определя горна граница, когато цената на иска в размер на 1 000 EUR би била „несправедлива“ в зависимост от обстоятелствата.
- 22 Тази правна уредба изглежда може да бъде критикувана от гледна точка на разпоредбите на Директива 2004/48, Директива 2001/29 и Директива 2009/24. Въпросът, как правото на Съюза има значение за тълкуването на тази разпоредба, е в основата на настоящото преюдициално запитване.
- 23 Настоящият съдебен състав припомня, че отправените с настоящото запитване въпроси се поставят в редица производства. Освен това германската съдебна практика има широк спектър от решения с различни резултати. Следователно интересът от получаване на пояснение от страна на Съда е значителен.

По първия преюдициален въпрос

- 24 С първия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали разходите за адвокат за отправяне на предупреждение се включват в съдебните разходи или другите разходи по член 14 от Директива 2004/48, в обезщетението по член 13 от Директивата или изобщо не попадат в приложното поле на Директивата.
- 25 В решение от 28 юли 2016 г., *United Video Properties* (C-57/15, EU:C:2016:611), Съдът тълкува член 14 от Директива 2004/48, наред с друго и във връзка със система от фиксирани тарифи.
- 26 Той не тълкува Директива 2004/48 по въпроса дали извънсъдебните разходи за адвокат, свързани с предявяването на иска за преустановяване на нарушение, попадат в приложното поле на член 13 от Директива 2004/48, на член 14 от Директива 2004/48 или не попадат в приложното поле на нито една от тези две разпоредби.

- 27 Според запитващата юрисдикция е възможно разходите за отправяне на извънсъдебно предупреждение да представляват други разходи, направени от спечелилата делото страна по смисъла на член 14 от Директива 2004/48.
- 28 Възможно е тези разходи да попадат и в обхвата на член 13 от Директива 2004/48 като обезщетение. Всъщност разходите, необходими за предявяването на иск за преустановяване на нарушение, също се оказват вреда, която е в причинно-следствена връзка и е в резултат от нарушението на дадено право.
- 29 Според други тълкувания в съдебната практика нито член 13, нито член 14 от Директива 2004/48 се прилагат, което се мотивира с това, че разходите за извънсъдебно предявяване на иск за преустановяване на нарушение не са пряко и тясно свързани със съдебното производство.

По втория преюдициален въпрос

- 30 С втория преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска да установи кои изисквания на правото на Съюза се прилагат за определянето на горна граница на цената на иска и изключението от това правило. В частност тя иска да се установи дали релевантните директиви трябва да се тълкуват в смисъл, че в случай на нарушение на права от физически лица по принцип следва да се пристъпи към пълно възстановяване на разходите за отправяне на предупреждение. Освен това иска да се установи дали и при утвърдителен отговор какви фактори могат да доведат до непълно възстановяване на разходите.
- 31 По този въпрос, а именно доколко възстановяването на една малка част от разходите за отправяне на предупреждение е съвместимо с правото на Съюза, по специално с член 3, параграф 1, второ изречение на Директива 2004/48, Съдът е взел становище още в решение *United Video Properties* (C-57/15). Съдът е постановил, наред с друго, че правна уредба, която цели да изключи от възстановяването прекомерните разходи може да бъде обоснована при определени обстоятелства.
- 32 От решаващо значение за преценката в настоящия случай обаче е дали изведените в това решение принципи се прилагат и когато ответната страна е физическо лице, което не действа като търговец или професионалист.
- 33 С разпоредбата на член 97а, параграф 3, четвърто изречение от *UrhG* германският законодател обръща отношението между принцип и изключение по член 14 от Директива 2004/48. Следователно, ако ответникът е физическо лице съгласно текста на германската разпоредба може да се стигне до пълно възстановяване на разходите само при несправедливост на резултата.
- 34 Според едно от становищата член 97а, параграф 3, четвърто изречение от *UrhG* трябва да се тълкува в съответствие с Директивата в смисъл, че за

разлика от неговия текст, що се отнася до отношението между принцип и изключение, то следва да се разбира така, че по принцип не се определя горна граница на цената на иска. Според обратното становище участието като ответна страна на физическо лице, което няма търговски и професионални интереси, е основание да се прилага по принцип определянето на горна граница на цената на иска.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ